

STAATSBLAD VAN HET KONINKRIJK DER NEDERLANDEN

572

WET van 15 november 1967, houdende voorzieningen in het belang van de natuurbescherming (Natuurbeschermingswet).

WIJ JULIANA, BIJ DE GRATIE GODS, KONINGIN DER NEDERLANDEN, PRINSES VAN ORANJE-NASSAU, ENZ., ENZ., ENZ.

Allen, die deze zullen zien of horen lezen, saluut! doen te weten:

Alzo Wij in overweging genomen hebben, dat het wenselijk is bepalingen vast te stellen inzake de natuurbescherming;

Zo is het, dat Wij, de Raad van State gehoord, en met gemeen overleg der Staten-Generaal, hebben goedgevonden en verstaan, gelijk Wij goedvinden en verstaan bij deze:

HOOFDSTUK I

Algemene bepaling

Artikel 1. Deze wet verstaat onder:

a. Onze Minister: Onze Minister van Cultuur, Recreatie en Maatschappelijk Werk;

b. natuurmonumenten: terreinen en wateren, welke van algemeen belang zijn uit een oogpunt van natuurschoon of om hun natuurwetenschappelijke betekenis;

c. eigenaar: degene, die als eigenaar in de kadastrale legger bekend staat, met dien verstande dat bij een onroerend goed, dat in eeuwigdurende erfpacht of in beklemming is uitgegeven, daaronder wordt verstaan de erfpachter of de beklemde meier en dat bij een onroerend goed, waarop een recht van tijdelijke erfpacht, van vruchtgebruik of van opstal rust, daaronder mede wordt begrepen degene, die in de kadastrale legger als erfpachter, als vruchtgebruiker of als opstalhouder bekend staat, een en ander voor zover niet de rechts-toestand is gebleken een andere te zijn dan de kadastrale legger aangeeft;

d. gebruiker: degene, die uit hoofde van een andere rechtsverhouding dan onder c genoemd een onroerend goed in gebruik heeft.

HOOFDSTUK II

Natuurbeschermingsraad

Artikel 2. 1. Er is een Natuurbeschermingsraad, die tot taak heeft Onze Minister desgevraagd of eigener beweging van advies te dienen in zaken, welke op de natuurbescherming betrekking hebben.

2. Hij verricht voorts de werkzaamheden hem bij de wet, door Ons of door Onze Minister opgedragen.

Artikel 3. 1. De Natuurbeschermingsraad telt ten minste zeven en ten hoogste vijftien leden.

2. Wij benoemen en ontslaan de leden en wijzen uit hun midden een voorzitter en een ondervoorzitter aan. De benoeming geschiedt voor een door Ons te bepalen tijdvak; het lidmaatschap eindigt bij het bereiken van de zeventigjarige leeftijd.

3. Wij benoemen ten minste drie leden, die deskundig zijn op het gebied van de land- en bosbouw. De voordracht tot hun benoeming wordt Ons door Onze Minister gedaan in overeenstemming met Onze Minister van Landbouw en Visserij.

4. Wij benoemen en ontslaan een secretaris.

5. Onze Minister kan aan de Natuurbeschermingsraad op diens verzoek een of meer adjunct-secretarissen toevoegen.

6. Onze Minister kan op verzoek van de Natuurbeschermingsraad permanente commissies instellen, die onder verantwoordelijkheid van die raad gedeelten van diens taak uitoefenen, en deze opheffen. Onze Minister benoemt en ontslaat, de Natuurbeschermingsraad gehoord, de leden dier commissies, waartoe ook anderen dan leden van de Natuurbeschermingsraad kunnen behoren, en wijst uit hun midden een voorzitter en al dan niet uit hun midden een secretaris en zo nodig een adjunct-secretaris aan.

7. Onze Minister kan rijksambtenaren in hun functie aanwijzen als adviserend lid van de Natuurbeschermingsraad of van zijn commissies. Zij kunnen zich onder goedkeuring van Onze Minister in de vergaderingen doen bijstaan of vervangen.

8. Onze Minister kan aanvullende bepalingen vaststellen omtrent de werkwijze van de Natuurbeschermingsraad.

Artikel 4. 1. De voorzitter en de overige leden van de Natuurbeschermingsraad en van zijn commissies ontvangen vergoeding voor reis- en verblijfkosten benevens vacatiegelden.

2. De secretaris en een adjunct-secretaris van de Natuurbeschermingsraad of van een zijner commissies ontvangen insgelijks vergoeding voor reis- en verblijfkosten en kunnen een bezoldiging of toelage ontvangen.

Artikel 5. De leden, de adviserende leden, de secretaris en een adjunct-secretaris van de Natuurbeschermingsraad of van een zijner commissies hebben tussen zonsop- en zonsondergang toegang tot alle terreinen en wateren, voor zover zulks voor de uitvoering van hun taak nodig is.

Artikel 6. Openbare lichamen verlenen de Natuurbeschermingsraad zoveel mogelijk hun medewerking bij de uitvoering van zijn taak en stellen daartoe gegevens tot zijn beschikking.

HOOFDSTUK III

Beschermd natuurmonumenten

AFDELING 1

Aanwijzing en intrekking van de aanwijzing

Artikel 7. 1. Onze Minister kan, in overeenstemming met Onze Minister, belast met de zorg voor de ruimtelijke ordening, een natuurmonument, waarvan de bescherming niet reeds op andere wijze door of krachtens de wet is verzekerd, bij een met redenen omklede beschikking, waarin de percelen kadastraal omschreven zijn, aanwijzen als beschermd natuurmonument.

2. Een aanwijzing als bedoeld in het eerste lid vindt niet plaats met betrekking tot een natuurmonument, dat eigendom is van de Staat.

Artikel 8. 1. Alvorens tot aanwijzing over te gaan besluit Onze Minister bij een met redenen omklede beschikking, waarin de percelen kadastraal omschreven zijn, dat deze aanwijzing in overweging is.

2. Onze Minister kan in geval van dringende noodzaak bij zijn in het eerste lid bedoelde beschikking dan wel bij nadere beschikking bepalen, dat onverwijld alle of de in de beschikking genoemde rechtsgevolgen intreden, welke de wet aan de aanwijzing als beschermd natuurmonument verbindt. Met betrekking tot een nadere beschikking als in de vorige zin bedoeld is artikel 9, eerste lid, voor zoveel nodig van overeenkomstige toepassing.

3. Deze rechtsgevolgen houden op te gelden, zodra en voor zover Onze Minister bij beschikking besluit niet tot aanwijzing over te gaan, doch in ieder geval na verloop van een jaar na het nemen van de in het eerste lid bedoelde beschikking.

Artikel 9. 1. Onze Minister zendt onverwijld een afschrift van zijn in artikel 8, eerste lid, bedoelde beschikking met een kaart, waarop het natuurmonument is aangegeven, bij aangezekende brief aan de eigenaren, de ingeschreven hypothecaire schuldeisers, burgemeester en wethouders der gemeente, het dagelijks bestuur van het waterschap en gedeputeerde staten der provincie, waarin het natuurmonument is gelegen, de Natuurbeschermingsraad en de Rijksplanologische Commissie.

2. Binnen acht dagen na ontvangst van de in het eerste lid bedoelde stukken doen burgemeester en wethouders deze ter secretarie gedurende dertig dagen ter kosteloze inzage voor een ieder nederleggen. De burgemeester maakt die nederlegging op de gebruikelijke wijze aan de ingezetenen bekend.

3. Binnen veertien dagen na verloop van de termijn van nederlegging kunnen de eigenaren, de ingeschreven hypothecaire schuldeisers, burgemeester en wethouders, het dagelijks bestuur van het waterschap en overige belanghebbenden hun gevoelen omtrent de in overweging zijnde aanwijzing schriftelijk kenbaar maken aan gedeputeerde staten.

4. Binnen vier maanden na ontvangst van de in het eerste lid bedoelde stukken zenden gedeputeerde staten alle bij hen ingekomen schrifturen, vergezeld van hun beschouwingen, aan Onze Minister, die een en ander onverwijld ter kennis brengt van de Natuurbeschermingsraad en de Rijksplanologische Commissie.

5. In bijzondere gevallen kan Onze Minister de in het vierde lid genoemde termijn op verzoek van gedeputeerde staten met twee maanden verlengen.

6. Binnen zes of, indien het vijfde lid is toegepast, binnen acht maanden na ontvangst van de in het eerste lid bedoelde stukken brengen de Natuurbeschermingsraad en de Rijksplanologische Commissie omtrent de in overweging zijnde aanwijzing advies uit aan Onze Minister.

7. Binnen een jaar na het nemen van de in artikel 8, eerste lid, bedoelde beschikking gaat Onze Minister al dan niet tot aanwijzing over, doch niet alvorens hij de in het vorige lid bedoelde adviezen heeft ontvangen dan wel de krachtens dat lid geldende termijn is verstreken.

Artikel 10. 1. Onze Minister zendt een afschrift van de beschikking tot aanwijzing als beschermd natuurmonument met een kaart, waarop het natuurmonument is aangegeven, bij aangezekende brief aan de eigenaren, de ingeschreven hypothecaire schuldeisers, burgemeester en wethouders, het dagelijks bestuur van het waterschap en gedeputeerde staten alsmede aan overige belanghebbenden die ingevolge artikel 9, derde lid, hun gevoelen schriftelijk kenbaar hebben gemaakt aan gedeputeerde staten. Tevens zendt Onze Minister bedoelde stukken aan de Natuurbeschermingsraad en de Rijksplanologische Commissie.

2. Binnen acht dagen na ontvangst van de in het eerste lid bedoelde stukken doen burgemeester en wethouders deze ter secretarie ter kosteloze inzage voor een ieder nederleggen. De burgemeester maakt die nederlegging op de gebruikelijke wijze aan de ingezetenen bekend.

3. Het bij het eerste en tweede lid bepaalde is van overeenkomstige toepassing indien en voor zover Onze Minister niet tot aanwijzing overgaat.

Artikel 11. 1. Onze Minister kan, in overeenstemming met Onze Minister, belast met de zorg voor de ruimtelijke ordening, ambtshalve of op verzoek van belanghebbenden een aanwijzing als beschermd natuurmonument bij een met redenen omklede beschikking, waarin de percelen kadastraal omschreven zijn, geheel of gedeeltelijk intrekken.

2. Het bepaalde bij de artikelen 8, eerste lid, 9 en 10 is alsdan van overeenkomstige toepassing.

AFDELING 2

Rechtsgevolgen van de aanwijzing

Artikel 12. 1. Het is verboden zonder vergunning van Onze Minister of in strijd met bij zodanige vergunning gestelde voorwaarden handelingen te verrichten, te doen verrichten of te gedogen, die schadelijk zijn voor het natuurschoon of voor de natuurwetenschappelijke betekenis van een beschermd natuurmonument of die een beschermd natuurmonument ontsieren.

2. Als schadelijk voor het natuurschoon of voor de natuurwetenschappelijke betekenis van een beschermd natuurmonument worden in ieder geval aangemerkt handelingen, die de in de beschikking tot aanwijzing genoemde wezenlijke kenmerken van een beschermd natuurmonument aantasten.

3. Geen vergunning is vereist voor handelingen, welke zijn voorzien in een beheersplan als bedoeld in artikel 14.

Artikel 13. 1. Een vergunning als bedoeld in artikel 12 wordt bij aangetekende brief verzocht. Onze Minister bevestigt onverwijld, met vermelding van de datum, de ontvangst van het verzoek. Hij zendt gelijktijdig een afschrift van het verzoek en van de ontvangstbevestiging aan gedeputeerde staten en burgemeester en wethouders, die binnen twee maanden na de op de ontvangstbevestiging vermelde datum van hun oordeel kunnen doen blijken.

2. Onze Minister beslist op het verzoek binnen drie maanden na de datum van ontvangst. Onze Minister kan de termijn met drie maanden verlengen; hij geeft de verzoeker daarvan kennis vóór het verstrijken van de termijn. Onze Minister geeft van deze verlenging mede kennis aan gedeputeerde staten en burgemeester en wethouders.

3. Indien Onze Minister van oordeel is, dat verlening van een gevraagde vergunning zou leiden tot ernstige aantasting van een beschermd natuurmonument, verleent hij deze niet alvorens de Natuurbeschermingsraad te hebben gehoord. Indien Onze Minister van oordeel is, dat weigering van een gevraagde vergunning een ander algemeen belang zou schaden, weigert hij deze niet alvorens de Rijksplanologische Commissie te hebben gehoord. In zodanig geval kan Onze Minister de termijn, binnen welke hij op het verzoek moet beslissen, andermaal met drie maanden verlengen; hij geeft de verzoeker daarvan kennis vóór het verstrijken van de eenmaal verlengde termijn. Onze Minister geeft van deze verlenging mede kennis aan gedeputeerde staten en burgemeester en wethouders.

4. Indien Onze Minister zijn beslissing niet binnen de krachtens het tweede of het derde lid geldende termijn ter kennis van de verzoeker heeft gebracht, wordt de vergunning geacht te zijn verleend.

Artikel 14. 1. Onze Minister kan, de Natuurbeschermingsraad gehoord en in overeenstemming met de eigenaar en de gebruiker, telkens voor een periode van ten hoogste drie jaren voor een beschermd natuurmonument of een deel daarvan een beheersplan vaststellen, dat het behoud of het herstel van het natuurschoon of van de natuurwetenschappelijke betekenis ten doel heeft. Bij de vaststelling van een beheersplan, waaraan voor de betrokkene kosten of lasten zijn verbonden, die redelijkerwijze niet of niet geheel te zijnen laste behoren te komen, kent Onze Minister hem op zijn verzoek een uitkering toe.

2. Onze Minister doet de eigenaar en de gebruiker bij aangetekende brief mededeling van het vastgestelde beheersplan. Hij brengt het mede ter kennis van gedeputeerde staten en burgemeester en wethouders.

3. De eigenaar en de gebruiker dragen zorg voor de naleving van het beheersplan, ieder voor zover zulks uit de aard van zijn recht voortvloeit.

Artikel 15. De eigenaar en de gebruiker zijn verplicht te gedogen, dat een beschermd natuurmonument vanwege Onze Minister door de nodige kentekenen als zodanig wordt aangeduid.

Artikel 16. 1. Het is verboden een beschermd natuurmonument te verontreinigen, daarin planten, bloemen of takken uit te steken, te plukken, af te snijden of te vervoeren, dieren te verontrusten, te vangen of te doden of zulks te pogen of in het algemeen daarin schade aan de natuur toe te brengen.

2. Dit verbod geldt niet:

a. voor de eigenaar en de gebruiker en hun huisgenoten, onverminderd het bij de artikelen 12 en 14, derde lid, bepaalde;

b. voor derden, voor zover zij handelingen verrichten, die het gevolg zijn van de uitvoering van een overeenkomst, welke de eigenaar of de gebruiker met hen heeft aangegaan vóór de aanwijzing als beschermd natuurmonument dan wel na de aanwijzing met inachtneming van de uit de artikelen 12 en 14 voor hem voortvloeiende verplichtingen;

c. voor derden, voor zover zij handelingen verrichten, waarvoor Onze Minister ontheffing heeft verleend.

Artikel 17. Het is verboden, zonder daartoe gerechtigd te zijn, zich te bevinden in of op een water, dat deel uitmaakt van een beschermd natuurmonument, indien op duidelijk zichtbare wijze is kenbaar gemaakt, dat de toegang tot dit water verboden is.

AFDELING 3

Schadevergoeding

Artikel 18. 1. Indien en voor zover blijkt, dat een belanghebbende ten gevolge van de aanwijzing als beschermd natuurmonument dan wel een beschikking als bedoeld in artikel 8, tweede lid, of doordat een vergunning is geweigerd dan wel aan een vergunning voorwaarden zijn verbonden schade lijdt of zal lijden, welke redelijkerwijze niet of niet geheel te zijnen laste behoort te blijven en waarvan de vergoeding niet of niet voldoende door aankoop, onteigening of anderszins is verzekerd, kent Onze Minister hem op zijn verzoek een naar billijkheid te bepalen schadevergoeding toe. De schadevergoeding kan worden bepaald in geld of op andere wijze.

2. Indien ten gevolge van de aanwijzing als beschermd natuurmonument schadevergoeding is toegekend en door de verlening van een vergunning de schade geheel of ten dele wordt weggenomen, kan worden bepaald, dat de verleende schadevergoeding geheel of ten dele moet worden teruggegeven.

AFDELING 4

Beroep

Artikel 19. 1. Belanghebbenden kunnen van een beslissing, genomen krachtens een der artikelen 7, eerste lid, 11 eerste lid, 13 en 18, binnen twee maanden na de datum van verzending bij Ons in beroep komen. In geval een vergunning wordt geacht te zijn verleend ingevolge artikel 13, vierde lid, kunnen belanghebbenden bij Ons in beroep komen binnen twee maanden na de datum waarop de daar bedoelde termijn is verstreken.

2. Het beroepschrift bevat de gronden, waarop het beroep berust.

3. Het beroep schorst de werking van een beslissing, genomen krachtens artikel 11, eerste lid, en van een vergunning als bedoeld in artikel 12, ook voor zover deze geacht wordt te zijn verleend.

AFDELING 5

Registratie en openbaarmaking

Artikel 20. 1. Onze Minister doet van een beschikking tot aanwijzing als beschermd natuurmonument en van een beschikking tot gehele of gedeeltelijke intrekking van een zodanige aanwijzing een afschrift toekomen aan de bewaarder van de hypotheeken, het kadaster en de scheepsbewijzen, indien binnen de in artikel 19 genoemde termijn geen beroep tegen die beschikking is ingesteld of indien een beroep is afgewezen. Dit afschrift wordt overgeschreven in de openbare registers. De bewaarder maakt in de kadastrale legger bij de percelen melding van de aanwijzing als beschermd natuurmonument of van de intrekking daarvan overeenkomstig voorschriften gegeven door Onze Minister van Financiën.

2. Onze Minister doet dan tevens mededeling van een zodanige beschikking in de *Staatscourant*.

3. Indien een zodanige beschikking in beroep is gewijzigd, zijn het eerste en tweede lid van overeenkomstige toepassing.

4. Onze Minister doet onverwijld mededeling in de *Staatscourant* van een beschikking, waarbij hij besluit:

- dat een aanwijzing in overweging is;
- dat de intrekking van een aanwijzing in overweging is;
- niet tot aanwijzing over te gaan;
- niet tot intrekking van een aanwijzing over te gaan.

5. Onze Minister doet insgelijks onverwijld mededeling in de *Staatscourant* van een nadere beschikking als bedoeld in artikel 8, tweede lid.

HOOFDSTUK IV

Staatsnatuurmonumenten

Artikel 21. 1. Onze Minister kan, de Natuurbeschermingsraad, burgemeester en wethouders der gemeente en gedeputeerde staten der provincie gehoord, bij beschikking een natuurmonument, dat eigendom is van de Staat, aanwijzen als staatsnatuurmonument en een zodanige aanwijzing geheel of gedeeltelijk intrekken.

2. Indien over een natuurmonument, dat eigendom is van de Staat, zich de bemoeienis uitstrekt van een ander departement van algemeen bestuur dan waarvan Onze Minister het hoofd is, neemt deze een beschikking als bedoeld in het eerste lid in overeenstemming met Onze Minister, hoofd van dat andere departement.

3. Het beheer van een staatsnatuurmonument is gericht op het behoud of het herstel van het natuurschoon of van de natuurwetenschappelijke betekenis.

4. Ten aanzien van een staatsnatuurmonument is het bepaalde bij artikel 16, eerste lid en tweede lid, onder b en c, en artikel 17 van overeenkomstige toepassing.

5. Onze Minister doet van een beschikking als bedoeld in het eerste lid mededeling in de *Staatscourant*.

HOOFDSTUK V

Beschermde plant- en diersoorten

Artikel 22. 1. Wij kunnen, de Natuurbeschermingsraad gehoord, bij algemene maatregel van bestuur:

- een in Nederland in het wild voorkomende plantesoort aanwijzen als beschermde plantesoort;
- een in Nederland in het wild voorkomende diersoort aanwijzen als beschermde diersoort;

c. bepalen, dat een aanwijzing als bedoeld onder a of b geldt voor of met uitzondering van een of meer met name genoemde provincies, gemeenten of delen daarvan dan wel met andere beperkingen.

2. Een aanwijzing als bedoeld in het eerste lid, onder *b*, vindt niet plaats met betrekking tot vogels, noch met betrekking tot wild in de zin van de Jachtwet.

Artikel 23. 1. Het is verboden een plant, behorende tot een beschermde plantesoort, of een deel daarvan uit te steken, te plukken of af te snijden, een zodanige plant of een deel daarvan uitgestoken, geplukt of afgesneden onder zich te hebben of te koop aan te bieden.

2. De verbodsbepalingen, genoemd in het eerste lid, gelden niet ten aanzien van planten, gekweekt in tuinen en kwekerijen.

Artikel 24. 1. Het is verboden een dier, behorende tot een beschermde diersoort, te vangen of te doden of zulks te pogen.

2. Het is verboden een dier, behorende tot een beschermde diersoort, een dood lichaam, ei, foetus of larve daarvan, al dan niet geprepareerd, of een deel daarvan onder zich te hebben of te koop aan te bieden.

3. Het is verboden zonder noodzaak een dier, behorende tot een beschermde diersoort, te verontrusten of zijn nest of hol te verstoren dan wel te beschadigen, alsmede een nest van een zodanig dier te bemachtigen, onder zich te hebben of te koop aan te bieden.

Artikel 25. 1. Van de verbodsbepalingen genoemd in de artikelen 23, eerste lid, en 24 kan door of vanwege Onze Minister ontheffing worden verleend.

2. De verbodsbepalingen genoemd in de artikelen 23, eerste lid, en 24, tweede en derde lid, betreffende het onder zich hebben of te koop aanbieden gelden niet met betrekking tot exemplaren, ten aanzien waarvan kan worden aangetoond, dat zij zijn verworven vóór de inwerkingtreding van deze wet.

HOOFDSTUK VI

Straf- en dwangbepalingen

Artikel 26. 1. Met hechtenis van ten hoogste zes maanden of geldboete van ten hoogste tienduizend gulden wordt gestraft hij die handelt in strijd met artikel 12, eerste lid, of met een verbod ingevolge artikel 31, eerste lid.

2. Met hechtenis van ten hoogste drie maanden of geldboete van ten hoogste duizend gulden wordt gestraft hij die handelt in strijd met een der artikelen 14, derde lid, 16, eerste lid, 23, eerste lid, en 24.

3. Met geldboete van ten hoogste dertig gulden wordt gestraft hij die handelt in strijd met artikel 17.

4. De feiten, strafbaar gesteld in het eerste, tweede en derde lid, zijn overtredingen.

Artikel 27. 1. Indien een bij deze wet strafbaar gesteld feit wordt gepleegd door of vanwege een rechtspersoon, wordt de strafvervolging ingesteld en worden de straffen uitgesproken:

hetzij tegen de rechtspersoon;

hetzij tegen hen, die tot het feit opdracht hebben gegeven of die de feitelijke leiding hebben gehad bij het verboden handelen of nalaten;

hetzij tegen beiden.

2. Een bij deze wet strafbaar gesteld feit wordt onder meer gepleegd door of vanwege een rechtspersoon, indien het wordt gepleegd door personen, die hetzij uit hoofde van een dienstbetrekking, hetzij uit anderen hoofde handelen in de sfeer van de rechtspersoon, ongeacht of deze personen ieder afzonderlijk het strafbare feit hebben gepleegd, dan wel bij hen gezamenlijk de elementen van het strafbare feit aanwezig zijn.

3. Indien een strafvervolging wordt ingesteld tegen een rechtspersoon, wordt deze tijdens de vervolging vertegenwoordigd door de bestuurder en, indien er meer bestuurders zijn, door één dezer. De vertegenwoordiger kan bij gemachtigde

verschijnen. Het gerecht kan de persoonlijke verschijning van een bepaalde bestuurder bevelen; het kan alsdan zijn medebrenging gelasten.

4. Wanneer een strafvervolging wordt ingesteld tegen een rechtspersoon, is artikel 538, onder 2°, van het Wetboek van Strafvordering van overeenkomstige toepassing.

5. Voor de toepassing van dit artikel worden met een rechtspersoon gelijkgesteld een maat- of vennootschap, een andere vereniging van personen en een doelvermogen.

Artikel 28. 1. Met de opsporing van de bij deze wet strafbaar gestelde feiten zijn, behalve de in artikel 141 van het Wetboek van Strafvordering aangewezen personen, belast zij die daartoe door Onze Minister zijn aangewezen.

2. De personen, bedoeld in het eerste lid, hebben te allen tijde toegang tot alle terreinen en wateren, voor zover zulks voor de vervulling van hun taak nodig is. Zo nodig verschaffen zij zich de toegang met behulp van de sterke arm.

3. In woningen treden zij tegen de wil van de bewoner niet binnen dan vergezeld van de commissaris van politie of de burgemeester der gemeente, waarin de woning is gelegen, dan wel voorzien van een algemene of bijzondere schriftelijke last van de procureur-generaal bij het gerechtshof of van de officier van justitie bij de rechtbank of van een bijzondere schriftelijke last van de commissaris van politie of in gemeenten, waar geen commissaris is, van de burgemeester.

4. Van dit binnentreden wordt binnen tweemaal vierentwintig uren proces-verbaal opgemaakt. Hierin wordt mede van het tijdstip van het binnentreden en van het ermede beoogde doel melding gemaakt. De vorenbedoelde personen zijn bevoegd zich van bepaalde door hen aan te wijzen personen te doen vergezellen. In dit geval wordt hiervan in het proces-verbaal melding gemaakt.

Artikel 29. 1. Onze Minister kan op kosten van de overtreder doen wegnemen, beletten, verrichten of in de vorige toestand herstellen hetgeen in strijd met deze wet is of wordt gehouden, gemaakt of gesteld, ondernomen, nagelaten, beschadigd of weggenomen, zo nodig met behulp van de sterke arm. Spoedeisende gevallen uitgezonderd, geschiedt dit niet dan nadat de belanghebbende schriftelijk is gewaarschuwd.

2. De gerechtigden tot een beschermd natuurmonument zijn verplicht de uitvoering van de werken, waartoe Onze Minister ingevolge het bepaalde bij het eerste lid opdracht heeft gegeven, te gedogen.

3. De ingevolge het eerste lid verschuldigde kosten kunnen worden ingevorderd bij dwangbevel, dat op kosten van de schuldenaar bij deurwaardersexploot wordt betekend en ten uitvoer gelegd op de wijze, bij het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering ten aanzien van vonnissen en authentieke akten voorgeschreven.

4. Binnen dertig dagen na de betekening staat verzet tegen het dwangbevel open door dagvaarding van de Staat. Het verzet schorst de tenuitvoerlegging.

HOOFDSTUK VII

Slotbepalingen

Artikel 30. Onze Minister kan ambtenaren aanwijzen, aan wie de in artikel 5 beschreven bevoegdheid mede toekomt.

Artikel 31. 1. Bij het bestaan van een voornemen tot ont-eigening in het belang der natuurbescherming krachtens titel VIII der onteigeningswet kan Onze Minister met name genoemde handelingen verbieden, die schadelijk zijn voor het natuurschoon of voor de natuurwetenschappelijke betekenis van het bij de voorgenomen onteigening betrokken onroerend goed.

2. Het verbod vervalt door de overgang van de eigendom van het goed op de onteigenende partij alsmede indien het niet binnen twee jaar is gevolgd door een zodanige eigendomsovergang, tenzij alsdan een geding aanhangig is als bedoeld in hoofdstuk III van titel I der onteigeningswet. Die termijn kunnen Wij bij een in de *Staatscourant* te plaatsen besluit met ten hoogste een jaar verlengen.

3. Onze Minister is te allen tijde bevoegd het verbod geheel of gedeeltelijk in te trekken dan wel daarvan ontheffing te verlenen.

4. Onze Minister doet van het verbod mededeling in de *Staatscourant*.

Artikel 32. Het Koninklijk besluit van 17 mei 1946, nr. 5, houdende instelling van de Voorlopige Natuurbeschermingsraad, wordt ingetrokken.

Artikel 33. 1. De bevoegdheid tot het maken van gemeentelijke verordeningen blijft ten aanzien van het onderwerp, waarin deze wet voorziet, gehandhaafd, voor zover die verordeningen niet met deze wet in strijd zijn.

2. In afwijking van het bepaalde bij de artikelen 81 der Provinciewet en 194 der gemeentewet heeft de inwerking-treding van deze wet slechts ten aanzien van de gevallen, waar-in strijd met de bij of krachtens haar gestelde voorschriften zou ontstaan, tot gevolg, dat de bepalingen van verordeningen van de provinciale staten en van de gemeenteraden betreffende de onderwerpen, waarin deze wet voorziet, van rechtswege op-houden te gelden.

Artikel 34. Deze wet kan worden aangehaald als „Natuur-beschermingswet”.

Lasten en bevelen, dat deze in het *Staatsblad* zal worden geplaatst, en dat alle Ministeriële Departementen, Autoriteiten, Colleges en Ambtenaren, wie zulks aangaat, aan de nauw-keurige uitvoering de hand zullen houden.

Gegeven ten Paleize Soestdijk, 15 november 1967.

JULIANA.

De Staatssecretaris van Cultuur, Recreatie en Maatschappelijk Werk.
H. J. VAN DE POEL.

De Minister van Justitie,
C. H. F. POLAK.

De Minister van Financiën,
H. J. WITTEVEEN.

De Minister van Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening,
W. F. SCHUT.

Uitgegeven de twaalfde december 1967.

De Minister van Justitie,
C. H. F. POLAK.

Zie voor de behandeling in de Staten-Generaal:

- Bijl. Hand. II 61/62, 6764;
- Bijl. Hand. II 62/63, 6764;
- Bijl. Hand. II 65/66, 6764; Hand. II 65/66, bladz. 1932—1951, 1961—1978, 2036—2040;
- Bijl. Hand. I 65/66, 6764;
- Bijl. Hand. I 66/67, 6764;
- Bijl. Hand. I 1967, 6764; Hand. I 67/68, bladz. 28—42, 45.

STATEN-GEENERAAL

VERGADERINGEN

№	Datum	Tijd	Orde van de dag	Uitslag
1	1967			
2	1967			
3	1967			
4	1967			
5	1967			
6	1967			
7	1967			
8	1967			
9	1967			
10	1967			
11	1967			
12	1967			
13	1967			
14	1967			
15	1967			
16	1967			
17	1967			
18	1967			
19	1967			
20	1967			
21	1967			
22	1967			
23	1967			
24	1967			
25	1967			
26	1967			
27	1967			
28	1967			
29	1967			
30	1967			
31	1967			
32	1967			
33	1967			
34	1967			
35	1967			
36	1967			
37	1967			
38	1967			
39	1967			
40	1967			
41	1967			
42	1967			
43	1967			
44	1967			
45	1967			
46	1967			
47	1967			
48	1967			
49	1967			
50	1967			
51	1967			
52	1967			
53	1967			
54	1967			
55	1967			
56	1967			
57	1967			
58	1967			
59	1967			
60	1967			
61	1967			
62	1967			
63	1967			
64	1967			
65	1967			
66	1967			
67	1967			
68	1967			
69	1967			
70	1967			
71	1967			
72	1967			
73	1967			
74	1967			
75	1967			
76	1967			
77	1967			
78	1967			
79	1967			
80	1967			
81	1967			
82	1967			
83	1967			
84	1967			
85	1967			
86	1967			
87	1967			
88	1967			
89	1967			
90	1967			
91	1967			
92	1967			
93	1967			
94	1967			
95	1967			
96	1967			
97	1967			
98	1967			
99	1967			
100	1967			